

U Kalničkoj Kapeli, u župi Ljubešćica, nedaleko Varaždinskih Toplica

Održana komemoracija i sprovod nakon 66 godina

Prve masovne likvidacije zarobljenika na području sjeverne Hrvatske izvedene su 1943. godine, nakon partizanskog zauzimanja Varaždinskih Toplica, a ubijanja su se nastavila i u kasnijim razdobljima da bi kulminirala nakon prestanka rata 1945. godine. Prema partizanskoj literaturi i knjigama objavljenim u doba dok je u Hrvatskoj vladao komunizam, u knjizi 32 divizija NOVJ, strana 34, stoji zapisano (Izdanje Globus – Zagreb 1988) „U borbi koja je završena 29. 9. Brigada je zarobila 88 feldžandara i 59 konjanika“. Većina zarobljenika, 73 osobe, poubijana je u šumi iznad naselja Leskovec, a tijela su im pobacana u dvije velike jame koje su prethodno morali iskopati mještani obližnjeg naselja. Na ovom je grobištu pred 6 godina, povodom obilježavanja 60 obljetnice likvidacije, varaždinski biskup mons. Marko Culej služio misu zadušnicu, a povodom godišnjice stradanja i u kasnijem razdoblju svake se godine tu održavaju komemoracije i služi misa koju je ove godine, u nedjelju 27. rujna služio vlč Juraj Kopjar, župnik u župi Sveta tri kralja Svibovec.

Ostala vojska koja se nalazila u mjestu iz opsjednutog grada nastojala se spasiti na razne načine, jedni su se povlačili prema zapadu, uz rijeku Bednju, a jedna grupa koja se nalazila u zapaljenom hotelu „Josipova kupelj“ povukla se kroz otvore kroz koje je odlazila iskorištena termalna voda. Iz obruča se spasilo tek nekoliko branitelja, a većina je uhvaćena, mučena i poubijana. Najveći broj likvidiran je u šumi Kalnika, iznad Leskovca te u Hrastovcu, Čurilovcu i na ostalim mjestima. Prema izjavama svjedoka, grupu od desetak zarobljenika partizani su gole, vezane žicom, dotjerali do Čurilovca gdje su ih razdvojili i smjestili u dvije kuće iz kojih su prethodno istjerali vlasnike. Jedna od kuća bila je vlasništvo obitelji Dijanuš, ukućani su spavali u štali, a kuću je za smještaj koristila partizanska vojska. U prizemlju su organizirali „ispitivanje“, mučenje zarobljenika od čijeg zapomaganja i jauka se nije moglo spavati. Iz prostorije, u kojoj je organizirano mučenje čitave noći čuli su se zapomaganje i jauci, a ujutro zarobljenici su odvedeni do jednu jaruge iznad naselja i ubijeni, postrjeljani. Ista sudbina zadesila je i drugu grupu, koja je bila smještena u kući Ivanek, doduše ti su poubijani na drugoj lokaciji, također iznad sela. Jedna lokacija na kojoj su žrtve ubijane nalazi se na poziciji N 46° 11' 13,5'' i E 016° 24' 14,9'', a druga je na otprilike istoj nadmorskoj visini od oko 220 metara i to N 46° 11' 15,0'' i E 016° 24' 57,0''. Ispod vododerine u kojima su partizani poubijali svoje žrtve nalazi se bunar, zdenac, otprilike na 208 metara nadmorske visine – pozicija N 46° 11' 16,1'' i E 016° 24' 56,6''. Leševi strijeljanih, likvidiranih zarobljenika zagrnuti su tankim slojem zemlje, a da bi se pokojnici dostojno pokopali pobrinule su se žene i mještani koji su po selu sakupili plahte u koje su nakon iskapanja zamotali svako tijelo koje je onda Antun Horžić prevezio na groblje u Kalničku Kapelu. Pokojnici, prve žrtve masovnih partizanskih likvidacija, pokopani su u jednu zajedničku grabu pozicija N 46° 10' 38,5'' i E 016° 24' 00,4''. Sprovoda nije bilo, a prvu molitvu za pokojnike izmolili su mještani koji su znali za njihovo stradanje i koji su ih u danim okolnostima ipak dostojno pokopali.

U „naredbi broj 34 Štaba II operativne zone NOV i PO Hrvatske od 8 listopada 1943“ ističe se da su jedinice brigade „Braće Radić“ i XVII NO udarne brigade Hrvatske uništile 162 gestapovca“. Dalje se navodi da je „Vojni sud naših jedinica osudio na smrt strijeljanjem 88 gestapovaca za odmazdu što su ...“ Isti izvor (Knjiga 32 divizija, strana 109 i 110 izdana 1975. godine op ft), na strani 110 donosi podatke o zauzimanju Ludbrega. „Naši su borci zarobili preko 400 domobrana, ustaša i gestapovaca. Da se udovolji želji i naroda Vojni sud naših jedinica za patnje i stradanje našeg naroda, za smrt naših boraca osudio je na smrt strijeljanjem gestapovce i ustaše, a domobrane je pustio kućama“. – Koji su suci sudili, kao i imena osoba koje se osuđene u spomenutim djelima nije zabilježeno, kao ni lokacije pokopa i način na koji su ubijene. Kako bi se poubijanim žrtvama stradalim potkraj rujna 1943. godine očuvao spomen na njihovo postojanje nad zajedničkim grobom postavljen je križ, a u podnožju je i spomen ploča na kojoj su otisnute riječi: Pokojni vječni prešućenim žrtvama Drugog svjetskog rata i poraća. Na ovom mjestu

pokopano je desetak branitelja Varaždinskih Toplica koje su partizani zarobili 29. rujna 1943. te ih poubijali iznad Čurilovca. Posmrtni ostaci preneseni su na ovo mjesto gdje i danas počivaju. Laka im gruda Hrvatska. Spomen podižu 2009. godine, Društvo za obilježavanje grobišta ratnih i poratnih žrtava i općina Ljubešćica.

Blagoslov i molitva održana je 1. studenoga, na blagdan Svih Svetih u 16 sati, a molitvu je predvodio i grob blagoslovio vlč Stjepan Makara, župnik župe Ljubešćica, a svima koji su pomogli u očuvanje uspomene na prešućene hrvatske žrtve i omogućili blagoslov groba žrtava poubijanih pred 66 godina, zahvalio je Franjo Talan, predsjednik Društva za obilježavanje grobišta koji je rekao: - Poštovani! Sve Vas najsrdačnije pozdravljam i zahvaljujem što ste došli odat počast žrtvama stradalim pred 66 godina, a taj podatak zapisan je i u knjizi XXXII divizija, koja je izašla u doba dok je Hrvatskom vladao komunizam. Tu je zapisano da su partizani u akciji koja je završila 29. rujna zarobili 88 feldžandara i 59 konjanika, Prema izjavama starijih stanovnika Varaždinskih Toplica i okolice zapovjedni kadar bili su Nijemci, a ostali članovi posade bili su Hrvati, pa i iz okolnih mjesta. Partizani su nakon zauzimanja grada zarobljenike poubijali. Većina njih, 73 osobe poubijane su u šumi kod Leskovca, župa Svibovec i tu smo 2003. godine postavili veliki spomen križ, a misu zadušnicu te je godine služio biskup mons. Marko Culej. Tamo se svake godine, na grobištu, za žrtve partizanskih likvidacija redovito održava i komemoracija. Ove godine to je bilo 27. rujna. Ostali zarobljenici likvidirani su na više lokacija, a desetak ljudi poubijano je iznad naselja Čurilovec. Kasnije su tijela poubijanih zarobljenika dopremljena na ovo mjesto i tu su pokopana, a danas su se eto stekli uvjeti da nakon 66 godine od njihove nasilničke smrti obavimo obred sprovoda. Stoga zahvaljujem općini Ljubešćica i načelniku Nenadu Horvatiću što nam je to omogućila, a posebno zahvaljujem obitelji Ivice Dijanuš koja nam je pomogla postaviti ovaj spomen križa i urediti okoliš, kao i Kud općine Petrijanec i stolariji Jovan na doniranom križu. Zahvalu upućujem i Klesarstvu Benjak koje je izradilo ovu lijepu spomen ploču na kojoj je uklesan tekst o stradanju, kao i vlč. Stjepanu Makar koji će blagosloviti ovu masovnu grobnicu žrtava i predvoditi molitvu.

Od ratova i totalitarnih sustava prošlog stoljeća ubijeno je i stradalo preko 180 milijuna ljudi, rekao je prof dr. Zvonimir Šeparović, u uvodnom dijelu Četvrtog hrvatskog žrtvoslovnog kongresa koji je održan 2007. godine u Zagrebu i Škabrnji. Stotinu milijuna žrtava stradalo je od komunizma, 50 milijuna od nacizma i fašizma i 30 milijuna od raznih totalitarnih pokreta u Svijetu.

Na ovu komemoraciju pozvali smo i Ambasadu njemačke iz Zagreba poslali su nam ispriku. Veleposlanstvo Savezne Republike Njemačke zahvaljuje na Vašem cijenjenom pozivu na blagoslov i molitvu 1. studenog 2009. kod spomen križa u Kalničkoj Kapeli i cijeni Vaše napore u očuvanju grobišta ratnih i poratnih žrtava. Ove godine na žalost nismo u mogućnosti nazočiti odavanju počasti žrtvama rata i poraća, te Vas zbog velikog broja već unaprijed preuzetih obveza molimo za razumijevanje. S poštovanjem, u potpisu Bernd Lessmeister

Društvo za obilježavanje grobišta ratnih i poratnih žrtava osnovano je u rujnu 2000. godine, a u proteklom razdoblju podignuto je desetak spomen obilježja prešućenim žrtvama ratnog i poratnog stradanja Drugog svjetskog rata, kao i spomen na hrvatske branitelje i žrtve poratnog jugo-komunističkog terora župe Vratišinec. Smatramo da svaki čovjek ima pravo na život, a minimum dostojanstva koje smo kao društvo prema pokojniku dužni iskazati i poštivati je i pravo na grob, bez obzira na političko, vjersko ili nacionalno opredjeljenje umrloga..

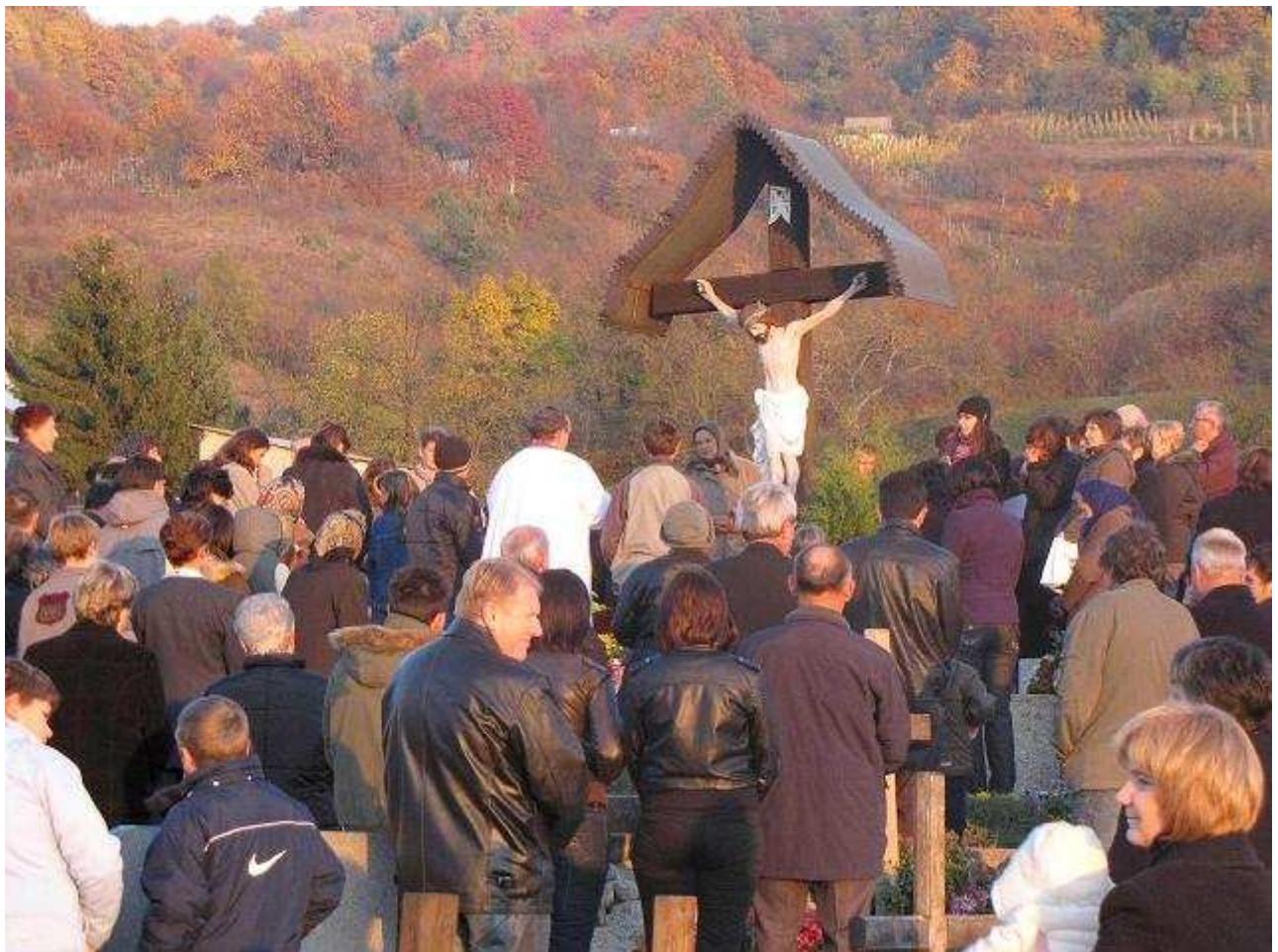
Znamo da na ovom području postoji još mjesta s ukopanim posmrtnim ostacima žrtava, a vjerujem da će se i ta mjesta obilježiti. Na nama je da tim ljudima odamo dostojno poštovanje i barem ih pokopamo i označimo njihova posljednja počivališta koje su eto desetljećima bila prešućivana. Pokoj vječni žrtvama totalitarnih progona pokopanim na ovom mjestu, a svima vama zahvala na sudjelovanju u ovom sprovodu kojim svjedočimo naše opredjeljenje u očuvanju minimuma dostojanstva kojeg smo prema pokojnicima dužni iskazati i koje nas ubraja u ljude vrijedne poštovanja i europskog opredjeljenja.

Kod križa vijence su položili i svijeće zapalila izaslanstva općine Ljubešćica, načelnik Nenad Horvatić i predsjednik Vijeća Dragutin Gotić, u ime Udruge Hrvatski domobran vijenac je položio

Franjo Bešenić, a izaslanstvo grada Varaždinske Toplice predvodila je dogradonačelnica Dragica Ratković. U ime organizatora vijenac su položili i svijeće zapalili Ivica Dijanuš i Karlo Ivanek. Blagoslovu groblja i molitvi prisustvovalo je više stotina stanovnika susjednih naselja i iseljenih stanovnika koji za Sesevete posjećuju groblje svojih najmilijih, a prisutni su se u molitvama sjetili stradalih sumješšana poginulih u ratnim i portanim zbivanjima prošlog stoljeća. Svijeća je zapaljena i na grob poginulog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, a u prisutni su se u molitvama sjetili i pokojnog ljubeškoh župnika Engelberta Svobode koji je sa svojim župljanima proživio sve ratne godine i usnu u gospodinu pet godina poslije.

Doprinos postavljanju križa i uređenje spomen obilježja doprinijeli su općina Ljubešćica, obitelj Dijanuš iz Čurilovca i klesarstvo Benjak, a četiri metra visok križ, koji je zaštitnom bojom premazan u Stolariji Jovan u Novoj Vesi, poklonio je Kud općine Petrijanec. Molitvi i blagoslovu prisustvovao je i zbor župe koji je pod vodstvom Pavice Mičunda otpjevao nekoliko prigodnih pjesama.

Zapisao Franjo Talan, predsjednik Društva za obilježavanje grobišta

POKOLJENIŠKI ŽRTVAMA
DRUGOG SVJETSKOG RATA I NORŠE
KAMENI IZ OBLASTI
KAMENI IZ OBLASTI
KAMENI IZ OBLASTI
KAMENI IZ OBLASTI
KAMENI IZ OBLASTI

